

اندوه اروس

www.ketab.ir

سرشناسه: هان، بیونگ-چول، ۱۹۵۹ - م. Han, Byung-Chul

عنوان و نام پدیدآور: اندوه اروس / بیونگ چول هان؛

پیشگفتار الن بدیو؛ ترجمه محمد راسخ مهند

وضعیت ویراست: [ویراست ۲].

مشخصات نشر: تهران: لوگوس، ۱۴۰۰

مشخصات ظاهری: ۸۶ ص ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۸۲۵-۱۲-۱

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

یادداشت: عنوان اصلی: عنوان اصلی: [2017], The agony of eros

یادداشت: کتابنامه به صورت زیرنویس، نمایه

موضوع: عشق، میل، دلزدگی

شناسه افزوده: بادیو، آلن، ۱۹۳۷ - م.، مقدمه نویس

شناسه افزوده: راسخ مهند، محمد، ۱۳۵۲ - مترجم

رده بندی کنگره: BF۵۷۵

رده بندی دیویی: ۱۲۸ / ۴۶

شماره کتاب شناسی ملی: ۸۵۵۰۸۴۹

اندوه اروس

بیونگ-چول هان؛ ترجمه دکتر محمد راسخ مهند

طراح جلد: دکتر مهدی پرستار شهری		ویراستار: مهدی پری زاده	
شمارگان: ۳۰۰	شابک: ۹۷۸۶۲۲۷۸۲۵۱۲۱	ویراست دوم: ۱۴۰۰	

برای مشاهده اطلاعات بیشتر کد بالا را اسکن کنید و به وبسایت نشر لوگوس بروید.

قیمت: ۵۰۰۰۰ تومان

تمامی حقوق این اثر محفوظ است. تکثیر یا تولید مجدد آن کلاً یا جزئاً، به هر شکل اعم از چاپ، فتوکپی، اسکن، صوت، تصویر یا انتشار الکترونیک بدون اجازه مکتوب از نشر لوگوس ممنوع است.

ایمیل: info@irlogos.com

تماس با مرکز پخش: ۰۹۰۲۱۵۴۰۰۴۲

فروشگاه برخط لوگوس: www.irlogos.com

فهرست

۱	پیشگفتار: بازآفرینی عشق / آلن بدیو
۹	۱. مالیخولیا
۳۲	۲. توانایی ناتوانی
۳۳	۳. زندگی نهمی
۴۷	۴. پورن
۵۵	۵. خیال
۶۵	۶. سیاست اروس
۷۱	۷. پایان نظریه
۷۹	نمایه

در این کتاب، بیونگ-چول هان شواهدی می‌آورد تا نشان دهد چگونه عشق، در معنای قدیمی و سنتی‌اش، در معرض نابودی است. شاید هم مرده است، یا حداقل روبه احتضار است. از این رو، عنوان کتاب را اندوه اروس^۱ انتخاب کرده است. اما ضربه‌های چه کسانی عشق را به این حال زار انداخته است؟ این خطاکاران عبارتند از فردگرایی معاصر، تلاش برای تعیین ارزش مادی برای هر چیز و مجموعه‌ای از ملاک‌های پولی که اکنون بر هر کرداری سایه افکنده‌اند. در واقع، عشق هیچ‌یک از هنجارهای دنیای معاصر، یعنی دنیای سرمایه‌داری جهانی شده را نمی‌پذیرد زیرا عشق فقط قراردادی برای هم‌زیستی آرام بین دو نفر نیست؛ بلکه تجربه‌ای است تمام‌وکمال و شاید به حد نهایت، از وجود «دیگری».^۲

نویسنده برای اینکه این وضعیت را به تصویر بکشد، به پدیدارشناسی عشق واقعی می‌پردازد، که شامل شور جنسی نیز هست و تهدیدهایی را که در شکل‌های مختلف، با آن روبه‌روست برمی‌شمارد. از یک طرف، به توصیف اتفاقی می‌پردازد که در تجربه مطلق «دیگری» روی می‌دهد، و از طرف دیگر، می‌خواهد هر آنچه که به

۱. نام کتاب The Agony of Eros است. اروس در اسطوره‌های یونانی خدای عشق است و نویسنده بر

این باور است که اروس در دنیای معاصر روبه مرگ است.

طریقی ما را از چنین تجربه‌ای باز می‌دارد و یا حتی منکر وجود آن و عواقبش می‌شود، به ما نشان دهد.

هان سرسختانه استدلال می‌کند که کمترین شرط برای عشق واقعی داشتن شهادت کافی برای پذیرش نفی خویشتن در جهت کشف «دیگری» است. در عین حال، او به توصیف همهٔ دام و ددی می‌پردازد که در دنیای امروزی بر سر راه وقوع عشق قرار دارد؛ دنیایی که فقط به دنبال سازش، خوشایندی و خوشنودی خودپسندانه است.

این اثر بسیار جذاب است زیرا ترکیبی است از دقت فلسفی (که با نقل قولی خارق‌العاده از دلوز و گتاری^۲ به پایان می‌رسد) و انبوهی از مآخذ متنوع.

فصل نخست با استفاده از فیلم مالیخولیا^۳ ساختهٔ لارس فون تریه، تابلوی نقاشی شکارچیان در برف^۴ اثر بروگل و اپرای تریستان و ایزولده^۵ ساختهٔ واگنر (که به هر دوی این‌ها در فیلم فون تریه اشاره شده است)، نشان می‌دهد که چگونه مجموعه‌ی حضور محض «دیگری»، فاجعه‌ای برای تناسبات هادی است. از سوی دیگر، همین فاجعهٔ ظاهری فرصت خوبی است برای گریز و غیبت از خویشتن که در نهایت راه‌رهایی را نشان می‌دهد...

پس از انتقاد شدید از فوکو^۶ و سرزنش او برای به عرش کشیدن توانایی، یا همان «قدرت» (و به فرش کشیدن «دانش») و بنابراین عملکرد، فصل دوم به توصیفی

1. Gilles Deleuze

2. Felix Guattari

۳. مالیخولیا: Melancholia. فیلمی علمی تخیلی به کارگردانی لارس فون تریه و محصول سال ۲۰۱۱ است.

۴. شکارچیان در برف یا بازگشت شکارچیان، نقاشی رنگ روغن روی چوب اثر پیتر بروگل است که سال ۱۵۶۵ کشیده شد. این نقاشی که از نمونه‌های هنر رنسانس شمالی به‌شمار می‌رود، متعلق به سری نقاشی‌های شش‌گانه‌ای است که هرکدامشان زمانی از سال را نشان می‌داد و اکنون پنج‌تای آن‌ها باقی مانده است.

۵. Tristan und Isolde: اپرایی است در سه پرده اثر ریچارد واگنر که بر پایهٔ داستانی عاشقانه به وسیلهٔ گوته فرید فون اشتراوسبرگ نوشته شده است.

6. Michel Foucault

سنجیده از لویناس^۱ و بوبر^۲ می‌پردازد که به نقل از هان می‌گویند: «اروس رابطه‌ای با "دیگری" است که فراتر از به دست آوردن، عملکرد و "توانستن" است». آنچه کاملاً از دید فوکو پنهان است و لویناس فقط آن را گذرا لمس می‌کند، موضوع اصلی کتاب است: «نگرش منفی به وجود دیگری، یعنی دسترس ناپذیری «دیگری»، که توانایی را به کل ناتوان می‌کند و پدیدآورنده تجربه اروتیک است». این الگوی حیرت‌آور، در کل، نقطه اوج اثر است: «فقط از طریق توانایی ناتوانی است که «دیگری» ظاهر می‌شود». پس تجربه عشق، مملو از بی‌قدرتی است، بهایی که باید برای کشف «دیگری» پرداخت.

نویسنده در فصل سوم، با خوانش جالبی از هگل، قدرت عشق را به مثابه سنجه‌ای جدید برای امر مطلق معرفی می‌کند. هیچ مطلقی بدون نفی مطلق وجود نخواهد داشت. روح فقط در عشق می‌تواند فنای خود را تجربه کند؛ آن‌گونه که هگل می‌گوید: «حتی [می‌تواند] خود را در مرگ حفظ کند» زیرا برای اینکه «دیگری» وارد شود، شخص باید هیچ باشد. با چنین گفته‌ای، هگل درک باتای^۳ را ممکن ساخته است. هان با شور و شعف آخرین کلمات را نقل می‌کند: «اروتیسم می‌تواند زندگی را تا سر حد مرگ بالا بکشد».

فصل چهارم به تقابلی کلاسیک بین اروتیسیم و پورنوگرافی برمی‌گردد. هان، با توجه به دیدگاه‌های آگامبن^۴ و بودریار^۵ و البته نقد مناسب آنها، نشان می‌دهد که پورنوگرافی چیزی جز هتک حرمت عشق نیست. این صفحه‌ها توصیف درخشانی از فرهنگ و ارزش جلوه‌گری هستند: «سرمایه‌داری، پورنوگرافی کردن جامعه را شدت بخشیده است و این کار را از طریق تبدیل هر چیز به کالا و به نمایش نهادن آن انجام داده است. بدون قائل شدن هیچ ارزش دیگری برای میل جنسی، اروس را هتک

1. Emmanuel Levinas

2. Martin Buber

3. can

4. Georges Bataille

5. Giorgio Agamben

6. Jean Baudrillard

حرمت کرده، به پورن بدل می‌کند». عشق اجازه می‌دهد اروتیسم یا سکس، آیینی شود به جای این که به نمایش درآید. اینجا رمز «دیگری» وجود دارد که نمایش سازی معاصر آن را تبدیل به شیء ای عادی برای مصرف می‌کند، اما باید حفظ شود، حتی در عریانی.

فصل پنجم خواننده را به همراهی اوا ایلوز^۱ (چرا عشق باعث آزار است؟)،^۲ فلوبر،^۳ بارت^۴ و دیگران به جایی می‌برد که نشان دهد چگونه عشق، که با خیال «دیگری» این قدر غنی است، در حالت احتضار است زیرا جهان معاصر عادی سازی و سرمایه داری، در هر لحظه «برزخ یکسانی» را به نمایش می‌گذارد. تحلیل عمیق هان نشان می‌دهد چگونه موانع، مرزها و جدایی‌هایی که سرمایه داری تولید می‌کند، به خصوص بین ثروتمند و فقیر، بیشتر از آنکه حاصل یکسانی باشد، حاصل تفاوت است: «پول اصولاً هر چیزی را یکسان می‌کند و تفاوت‌های بنیادی را از بین می‌برد. این مرزها، مانند ساخته‌هایی برای بستن و کنار نهادن، خیال‌های «دیگری» را از بین می‌برند.»

فصل ششم رابطه بین سیاست و عشق را نشان می‌دهد. با بحثی ظریف از افلاطون و نظر او درباره روح، که عشق آن را به سمت ایده می‌برد، تقابلی مشخص ایجاد می‌شود که هان آن را «جامعه سوخته» می‌داند، اصطلاحی جالب به ویژه برای جهان معاصر ما. نویسندگان به خوانش جالبی از این نظریه من می‌پردازد که «عشق دو پرده است»، منظری دوگانه و به همین دلیل، یک ماتریس سیاسی بنیادی است. این فصل با قدرت تغییردهنده عشق پایان می‌یابد: «اروس خود را به شکل تقاضایی انقلابی برای شیوه متفاوتی از عشق و جامعه‌ای دیگرگون نشان می‌دهد. از این روی، به چیزی که روی نداده است، وفادار خواهد ماند.»

فصل آخر تأکید می‌کند که عشق برای تفکر لازم است. «شخص برای اینکه فکر

-
1. Eva Illouz
 2. Why love hurts
 3. Gustave Flaubert
 4. Roland Barthes

کند، باید ابتدا یک دوست، یک عاشق باشد.» به همین دلیل، در مدح عشق و نقدِ سختِ جهان، نتیجه می‌گیرد: مرگِ عشق، مرگِ تفکر است.

این کتاب، کم حجم اما غنی و پربار است؛ همان‌گونه که در تحسین «دیگری» عالی است، در نقد «خودشیفتگی ناامیدکننده»، خستگی و فردگرایی انسان مدرن نیز بی‌پرواست. لازم به گفتن نیست که این کتاب بحث‌های بیشتری برخواهد انگیزخت. مثلاً یکی از بحث‌ها می‌تواند این باشد: آیا مطمئن هستیم که تنها راه مقابله با درک «دیگری» به مثابه مادهٔ مصرفی، ویران کردن خویش است، کامل و بی‌کم و کاست، تا از این طریق بتوان با «دیگری» مواجه شد؟ آیا باید نفی مطلق، جمع شود و در مقابل رضایت بی‌حدومرز خشنودی تکراری و خودخواهانه قرار گیرد؟ به هر حال، مفهوم قربانی عاشقانه، یعنی غرق شدن خویش در «دیگری»، تاریخچه‌ای طولانی و درخشان دارد؛ یعنی عشقِ رازآلود به خدا، همان‌گونه که در اشعار جان مقدس صلیبی به تصویر کشیده شده است.

اما اکنون، پس از مرگ خدا، آیا لازم است این مسیر را ادامه داد؟ شاید این بخش از سفر به اندازهٔ کافی طول کشیده است. شاید راه دیگری باز شود، در مسیر جهانی که با عشقی «دوبرده‌ای»^۱ شروع می‌شود. این جهان، که بنیادش بر اساس «ما دو نفر»، اما مفرد است، نه به من تعلق دارد و نه به «دیگری»؛ اما برای همه وجود دارد. آیا نوعی فراچپ‌گرایی استعاری در فرض نامحدود و مطلق نفی و دیگری‌بینی وجود ندارد؟ شاید از حیث مادی، وفاداری در عشق به معنای دو مورد مشترک فراموشی است که با یکدیگر همراه هستند، طوری که اعتبار جهانی دارد و به یک واقعیت مشترک می‌رسد. در هر صورت، این رسالهٔ قابل توجه، تجربهٔ روشنفکری دست اول است و یکی از بهترین راه‌هاست برای کسب آگاهی کامل و همراه شدن با یکی از دغدغه‌های اصلی روزگار ما: دفاع از عشق، یا آن‌گونه که رمبو می‌گوید، «بازآفرینی» عشق.

الن بدیو